

34. međunarodni kongres povijesti farmacije: Firenca, 20-23. listopada 1999.

Stella Fatović-Ferenčić

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

*Zavod za povijest i filozofiju znanosti, Odsjek za povijest medicinskih znanosti
10000 Zagreb, Demetrova 18*

U razdoblju renesanse kolijevka europske kulture i umjetnosti - Italija - potvrđuje se i na području farmacije, između ostalog i prijevodom znamenitog Firentinskog ljekopisa (Ricettario Fiorentino) s latinskoga na - narodni - talijanski jezik. Prisjećanje na mjesto i vrijeme nastanka ovog djela, svojevrsnog prototipa europske farmakopeje, učinilo je Firencu gradom izbora 34. međunarodnog kongresa za povijest farmacije održanog 20-23. listopada 1999. godine.

Program Kongresa počeo je u prelijepim salonima znamenite palače Palazzo Vecchio (izgradio ju je 1495. Cronaca, a njezini su zidovi bogato oslikani freskama Vasarija i njegovih učenika), s tradicionalnom ceremonijom otvorenja i pozdravima. Kongres je otvorio predsjednik Talijanskog društva za povijest farmacije Antonio Corvi.

Uvodna predavanja pokazala su nam sve blistavilo talijanskog ljekarništva u prošlosti s osobitim osvrtom na detalje vezane uz već spomenuti firentinski Ricettario.

Radni dio Kongresa održavao se u prostorijama poslovnog centra i bio je podijeljen u nekoliko glavnih tema: (1) Ricettario Fiorentino i službene farmakopeje na bazi farmaceutske legislative, (2) farmakopeje kao odraz ljekarništva i materije medike u pojedinim epohama i (3) ljekarnička praksa od renesanse do trećeg milenija u ozračju znanosti i umjetnosti.

Talijanski povjesničari farmacije detaljno su iznijeli okolnosti nastanka i razloge pojave prvih farmaceutskih kodeksa na svom području i tako dali okvir za široki raspon tema o pojavi kodeksa i u zemljama Europe, Rusije, sjeverne Afrike i Južne Amerike. Osobita zanimljivost Kongresa bile su teme koje su povezivale istraživanja na području povijesti farmacije sa suvremenim istraživanjima. Izdvajam rezultate grupe stručnjaka koji su se bavili valorizacijama antidepressivnog djelovanja biljke poznate po imenu *Hypericum perforatum*, retrospektivnoj i prospektivnoj evaluaciji *Sennae folium*, *Gim/fructus*, *Curcuma* i *Agave*. Hrvatska je bila

predstavljena s dvije teme: predavanjem o primjerima konzervativne terapije urolitijaze tijekom prošlih stoljeća i posterom o građevinskim investicijama Eugena Viktora Felleri, jednog od začetnika hrvatske farmaceutske industrije. Posebnu pozornost izazvale su teme koje su prezentirale farmakobotaničke podatke u srednjovjekovnim rukopisima, a raspravljalo se i o ulozi interneta u istraživanjima povijesti znanosti, posebice povijesti farmacije.

U okviru brojnih ponuđenih mogućnosti obilazaka znamenitosti Firence, ističem nezaboravne posjete prelijepim i sjajno očuvanim starim ljekarnama. Među njima svakako posebno mjesto zauzima *Officina Profumo Farmaceutica di Santa Maria Novella* u svom skladnom spoju besprijekorno sačuvanog interijera i dobro osmišljenog marketinga. To su trenuci kada sa zebnjom pomišljam na brojne devastirane i zanemarene ljekarne širom Hrvatske koje, unatoč svojim dalekim korijenima, nisu dočekale vremena u kojima bi bilo dovoljno razumijevanja i marketinške inicijative za ovu vrstu spomenika kulturne baštine. Pojedinačne akcije poput poznatog *PLIVINOG* zalaganja u potpori, restauriranju i izlaganju nacionalne ljekarničke baštine na žalost još su osamljeni primjeri.

Tijekom Kongresa održana je glavna skupština novoutemeljenog Međunarodnog društva za povijest farmacije i svečana sjednica Međunarodne akademije za povijest farmacije. Za razliku od Društva za povijest farmacije koje prima u svoje redove sve zainteresirane istraživače povijesti farmacije, Međunarodna akademija za povijest farmacije je udruga zatvorenog tipa. U njezino članstvo kandidati se primaju na temelju prijedloga i preporuke nekog od članova. Akademija ima 135 članova iz 32 zemlje među kojima i dva predstavnika Hrvatske: (Mirko Dražen Grmek, Stella Fatović-Ferenčić).

Sljedeći, 35. međunarodni kongres povijesti farmacije održat će se u Luzernu u Švicarskoj 2001. godine.